CENTRALA INFORMACJI I DOKUMENTACJI

Sprawozdamie No 74 z dnia 31 grudnia 1939 r.

ZWRACAMY UWAGE

I.

SPRAWY WAŻNE

Strona 1 - 3

II.

POLSKA

Strona 1 Antypolskie rezolucje studentów litewskich
" 2 Okrucieństwa sowieckie w Polsce
" 3 Życzenia gen. Sikorskiego dla marsz. Mannerheima

III

PRZEGLĄD OGÓLNY

Strona 1 Stalin popiera Hitlera tanim kosztem
" 2 Nie ma dwóch Niemiec
" 3 Hilter i Stalin - winowajcami wojny
" 4 Odezwy noworoczne Hitlera i Göringa

IV

DODATEK

Kalendarzyk wydarzeń w r. 1939

- - - - - - - - - -

Sprawozdanie zawiera 12 stron i 3 strony Dodatku

Nr.74 z 31.XII.1939.

Dział I

S P R A W Y W A Ż N E

Akcja pokojowa papieża Piusa XII.

Znaczna część niedzielnej prasy paryskiej zamieszcza depeszę Havasa z Kopenhagi, opartą na doniesieniu pisma "Politiken" o sześciokrotnej w ciągu jednego tygodnia wizycie nuncjusza papieskiego w Berlinie w siedzibie niem urzędu spraw zagranicznych. Wizyty te zestawia się ze spotkaniami papieża z królem włoskim.

Z drugiej strony wzmogła się znacznie aktywność dyplomatyczna na linii Rzym - Berlin, co pozostaje zapewne w związku z świątecznym orędziem papieża.

W Berlinie - jak pisze korespondent duński - wyraża się pogląd, że papież i Mussolini zgodni są w dążeniu, by obecny konflikt nie rozszerzył się i by przeciwstawić się dalszemu pochodowi bolszewizmu.

Sprawa ta stała się tym aktualniejsza, odkąd Finlandia zahamowała ofenzywę sowiecką i odkąd zaczęto mówić o konieczności dla Rumunii rozpoczęcia rokowań z Sowietami w sprawie baz morskich.

Nuncjusz papieski nie przedstawił określonych propozycyj pokoju powszechnego. Wyraża się przekonanie, że nastąpiła tylko wymiana informacyj, która trwa, a która zmierza do znalezienia podstaw, gdy tyle wielkich wartości będzie zniszczonych w Europie, do podjęcia kroków celem przywrócenia pokoju.

/ Petit Journal, Oeuvre, Excelsior, Epoque, Ordre, Matin - z 31.XII., Paris-Soir z 30.XII. Zwraca uwagę, że Petit Parisien przemilczał powyższe doniesienie./

Czy Mussolini złoży Piusowi XII wizytę?

"L'Oeuvre" donosi via Londyn, że chociaż "Il Messagero" stwierdził, jakoby pogłoska o wizycie Mussoliniego u papieża była przedwczesna, w kołach watykańskich podtrzymuje się, iż wizyta ta odbędzie się.

Pierwotnie podawano datę 4 stycznia; prawdopodobnie dojdzie ona do skutku dopiero 9 stycznia 1940 r.
/L'Oeuvre z 31.XII./

SPRAWY WAŻNE

O działalności Stolicy Świętej

Szereg pism francuskich przynosi wiadomość o wydrukowaniu przez Watykan broszury o 40 paru stronicach, przedstawiającej działalność Stolicy Świętej od 1 grudnia 1938 do 15 grudnia 1939.
/Le Matin, l'Oeuvre i i. z 31.XII.39./

Nowa ofenzywa pokojowa Niemiec

Według dyplomatycznego "Sunday Dispatch" pierwsza połowa stycznia przyniesie intensywną działalność dyplomatyczną, którą rozwiną Niemcy w celu uzyskania tak im potrzebnego pokoju.

Berlin raz jeszcze zabiegać będzie o pośrednictwo, by przedłożyć Francji i Anglii warunki pokojowe.

Według zwyczaju Adolfa Hitlera przedłożeniu tych warunków towarzyszyć będą groźby. Tym razem Niemcy dadzą do zrozumienia, że gdyby alianci odrzucili warunki niemieckie, zawarte będzie natychmiast przymierze wojskowe między Rzeszą a Z.S.R.R.

Nie potrzeba jednak powatarzać - pisze dziennikarz angielski - że Londyn i Paryż są zdecydowane odrzucić pokój "koślawy", nie przyjmą też warunków niezgodnych z wielokrotnymi oświad-czeniami pp. Daladier i Chamberlaina.

Hitler domaga się, by Mołotow przybył za 15 dni do Berlina celem przedyskutowania sprawy przymierza wojskowego i celem wykazania całkowitej solidarności obydwu państw, jeśli chodzi o ich stanowisko wobec państw skandynawskich, które powinny prowadzić politykę ścisłej neutralności, tj. powstrzymywać się od wszelkiej moralnej czy materialnej pomocy na rzecz Finlandii.

W sprawie ewentualnego spotkania Mussoliniego z papieżem pismo angielskie utrzymuje, że chodzi tu o potwierdzenie porozumienia, istniejącego między państwem włoskim a Kościołem i opozycji obydwu czynników wobec polityki komunistycznej.

Wreszcie "Sunday Dispatch" zamieszcza informacje dotyczące kampanii finlandzkiej Sowietów, wedł. ktorych ofenzywa sowiecka odłożona została jakoby do wiosny, gdy odbędzie się już ponownie "czystka" w armii czerwonej.
/Matin, Petit Parisien z 31.XII./

Nr.74 z 31.XII.1939.

S P R A W Y W A Ż N E

Mussolini konferuje z Grazianim

"Le Matin" donosi z Rzymu o dwugodzinnej konferencji Mussoliniego z marsz. Grazianim w sprawach zarządzeń wojskowych włoskich, odnoszących się do obrony kraju.
/Matin, z 31.XII./

Udział państw neutralnych w wojnie wolnościowej

W piśmie "The English Speaking World" generał sir Hubert Gough zamieścił ciekawe rozważania n.t. konieczności obrony państw mniejszych przed inwazją sowiecką i niemiecką.

"Zanim obecna wojna będzie wygrana, cała Europa będzie pod bronią" - twierdzi autor. Wielka Brytania powinna przyrzec poparcie małym narodom w ich walce przeciwko totalitaryzmowi i przygotowywać się do wypełnienia tego przyrzeczenia przez rozwijanie i organizowanie swych sił.

Wzywa on rząd brytyjski, by przygotował akcję dyplomatyczną konieczną dla zorganizowania takiej wojny wolnościowej. Już teraz nadarza się okazja z racji napaści na Finlandię.

Jeśli z powodu słabości lub małoduszności, która ukrywa się często pod nazwą rozsądku, nie okażemy odwagi w stosunku do Rosji, stracimy największy atut, który posiadamy, t.j. rządy moralne w Europie.

W dalszym ciągu swych rozważań gen.Gough stwierdza słabość militarną Sowietów - tego kolosa na nogach glinianych, nie zdolnych do zorganizowania żadnej większej akcji ofenzywnej. Zastanawia się też nad możliwościami zaatakowania Rosji od północy /Murmańsk/ i południa /Morze Czarne - przy pomocy Turcji/. Z drugiej strony przewiduje możliwość wspólnego ataku niemiecko-sowieckiego w stronie Rumunii oraz inwazję niemiecką na obszarze państw skandynawskich w celu zatrzymania ekspansji sowieckiej w tym kierunku.

Uwagi swe kończy, podkreślając "życiowe znaczenie zorganizowania wielkiej wyprawy krzyżowej, wojny wolnościowej, w której wszystkie państwa neutralne Europy powinny wziąć udział."
/Le Jour, Echo de Paris, Petit Journal z 31.XII.39./

Dział II

P o l s k a

Antypolskie rezolucje studentów litewskich

Na zebraniu studentów uniwersytetu im.Witolda Wielkiego na którym obecnych było około tysiąca studentów litewskich, uchwalono 14 rezolucyj, wśród których czytamy m.i. co następuje:

Przedstawiciele studentów proszą o zrewidowanie ustawy o autonomii dla uniwersytetu, o jak najszybsze zamknięcie uniwersytetu wileńskiego i przeniesienie uniwersytetu kowieńskiego do Wilna. Należy jak najprędzej przystąpić do litwinizacji okręgu wileńskiego. We wszystkich szkołach należy wzmóc używanie języka litewskiego.

Kwestie mniejszości narodowych w okręgu wileńskim powinny być uregulowane przez specjalną ustawę. Do litewskich szkół wyższych należy przyjmować studentów mniejszości narodowościowych według procentu ludności.

Rząd winien poczynić kroki, aby biskup wileński, Jabłrzyłkowski, znany jako prześladowca Litwinów za rządów polskich, ustąpił ze swego stanowiska i został napiętnowany jako wróg ludu litewskiego. Należy zabronić agitacji księży polskich w klasztorach wileńskich.

Studenci litewscy protestują przeciw utworzeniu gimnazjum państwowego z polskim językiem wykładowym we Wilnie.

Należy jak najprędzej przeprowadzić w okręgu wileńskim oraz innych częściach Litwy reformę rolną, ograniczając obszar posiadanej ziemi. Należy więcej uwagi poświęcać sprawom opieki społecznej oraz ochronie interesów materialnych robotników i ubogich chłopów. Należy stworzyć fundusz dla popierania byłych więźniów politycznych, Litwinów. Część urzędników państwowych w okręgu wileńskim powinna być zastąpiona przez innych. Należy popierać Litwinów w okręgu święciańskimi wzmocnić konsolidację narodową Litwinów bez różnicy przekonań ideologicznych.

Rezolucje te zostały przesłane radzie ministrów, ministrowi oświaty, pełnomocnikowi sądowemu na okręg wileński Bizauskasowi oraz senatowi uniwersyteckiemu.
/Biul.pr.Zyd. Nr.64/

Dwa tysiące internowanych wyjechało z Litwy do Z.S.R.R.

Do Białorusi Zachodniej i Ukrainy Zachodniej odesłano nowy transport internowanych żołnierzy polskich w liczbie 200 osób. Ogółem wysłano już do ZSRR około 2000 internowanych. Ci z pośród nich, którzy urodzili się w okręgu wileńskim, zostają stopniowo uwalniani z obozu i udają się do Wilna. Do ziem polskich pod okupacją niemiecką internowanych na razie się nie wysyła.
/Biul.Pr.Zyd.Nr.64/

Nr.74 z dn.31 XII 1939

P O L S K A

Życie Warszawy

Wiadomość o epidemii tyfusu w Warszawie i o nędzy jej ludności, która mimo to nie upada na duchu, o czym już donosiliśmy w poprzednich naszych sprawozdaniach, zamieszczają: Le Temps, La Croix z 31. XII.

Męczeństwo Polski

"La Croix" zamieszcza informacje podane już przez nas w nr.73 sprawozdania oraz zaczerpnięte z poprzednich naszych komunikatów o prześladowaniu ludności polskiej przez Niemców, o wypędzaniu Polaków z ich siedzib i o ciągłych egzekucjach, dokonywanych przez władze niemieckie. /La Croix z dn.31.XII./

Okrucienstwa sowieckie w Polsce

Bolszewicy prowadza dalej swoje krwawe dzielo na ziemiach,które podlegaja ich jarzmu.Wystepuja oni nie tylko przeciwko wszystkiemu co jest polskie,ale takze przeciwko temu wszystkiemu,co dotyka najswietszych uczuc nieszczesliwej ludnosci.

Dziennik "Amisius" podaje z Kowna,ze bolszewicy zamordowali we wsi Zelba ksiedza Hrynskiego.Kapelana Twardowskiego,ktory swiezo opuscil szeregi armii zamordowano bestialsko uderzeniami palki.Morderstwo zostalo popelnione przez czerwone oddzialy policji w gminie Lipno powiatu Lipce.W parafii Michałowszczyzna,koło Grodna bolszewicy zabili ks.Ksornicę w wieku lat 70. /La Croix za Patem 30 XII 39 /

Rozstrzelanie prof.Białobrzeskiego

„Prasa francuska z niedzieli przynosi doniesienie PAT-a o rozstrzelaniu swiatowej sławy fizyka prof.Czesława Białobrzeskiego w Warszawie pod zarzutem "dostarczania Polakom broni, amunicji i środków wybuchowych." Akt oskarżenia skonstruowano na podstwaie rewizji laboratorium prof. Białobrzeskiego, gdzie znaleziono znikome ilości środków chemicznych, po-

P O L S K A

trzebnych uczonemu do doświadczeń naukowych.

Pisma francuskie zniekształciły nazwisko /Bialobrzesci - zamiast Białobrzeski/.

Najobszerniej traktują o tym : Le Petit Journal, a poza tym piszą o tym: Figaro, Ordre, Matin, Populaire z 31.XII.39.

Życzenia gen. Sikorskiego

dla marsz. Mannerheima

Z okazji Nowego Roku gen. Sikorski, wódz naczelny armii polskiej i prezes Rady Ministrów przesłał marsz. Mannerheimowi następujący telegram:

"Na koniec roku, tak bolesnego dla Pańskiej bohaterskiej Ojczyzny, przesyłam Panu w imieniu własnym i armii polskiej najlepsze i najgorętsze życzenia, by nadchodzący rok był dla Finlandii rokiem zwycięstwa prawa i sprawiedliwości. Armia poska jest całym sercem z wami."
/Le Figaro za PAT-em z 31.XII.39./

Dział III
P R Z E G L Ą D P R A S Y O B C E J

Prasa francuska

Stalin popiera Hitlera tanim kosztem

"L'Epoque" zamieszcza artykuł p. Bernarda Lavergne p.t. "ZSRR i Czechosłowacja", którego streszczenie pokrótce podajemy:

Zbyt szybko zwrócono uwagi na dwa fakty dyplomatyczne. Przed [illegible] niedawnym czasem rząd sowiecki [illegible] posła Czecho-Słowacji [illegible] Fierlingera do opuszczenia Moskwy. Równocześnie Stalin zaakredytował u siebie przedstawiciela Słowacji p. Tiso i wysłał do Bratysławy jako reprezentanta ZSRR p. Puszkina.

Postawa Rosji wobec państwa słowiańskiego jest szczególnie odrażająca. Już od dosyć dawna wiadomo, że "słowiańskość" jest raczej hasłem literackim, niż rzeczywistością polityczną. Tym niemniej taka postawa ZSRR w stosunku do państwa słowiańskiego jest faktem nowym. W ciągu 20 lat Sowiety manifestowały sympatie dla rządu praskiego do tego stopnia, że źle informowani Francuzi wierzyli, iż Czechosłowacja będzie zarzewiem bolszewizmu w Europie. W rzeczywistości było wprost przeciwnie.

Autor przypomina [illegible] konferencji monachijskiej, rosyjską reakcję, protest Litwinowa i nieuznanie przez rząd sowiecki aneksji Czechosłowacji i "niezależnego" państwa słowackiego.

Po akcji z 15 III 39 Rosja dokonała więc zasadniczego zwrotu w stosunku do Czechosłowacji. Czy dowodzi on chęci Stalina dopomożenia Hitlerowi ? p.Lavergne nie jest o tym przekonany. Sądzi on, że Stalin chętnie płaci Rzeszy monetą, która go kosztuje najmniej. W danym wypadku chodzi o fikcję dyplomatyczną, o potworny gest, ale ostatecznie gest.
/L'Epoque 30 XII 39 /

Duze trudnosci gospodarki niemieckiej

Zdaniem korespondentow berlinskiego "Neue Zurcher Zeitung", obecna organizacja gospodarki niemieckiej okazuje sie niezdolna do sprostania potrzebom kraju podczas wojny.

W licznych dziedzinach powstaly powazne trudnosci, zwłaszcza w zakresie polityki socjalnej, problemu cen i płac, oraz w dziedzinie polityki finansowej.

Srodki przedsiewziete na poczatku wojny, a mianowicie: przedluzenie czasu pracy, obnizenie zarobków, zwiekszenie podatkow i rozluznienie opieki nad robotnikami, okazaly sie calkowicie bledne, gdyz przyczyniaja sie do systematycznego zniszczenia produkcji.

Prasa francuska

To tez srodki te zostaly zreszta odwolane.Tym niemniej nowy plan finansowy,stworzony przy wielkiej pomocy propagandy,okazal sie niewystarczajacy.

W tych warunkach,kierownik nowego planu czteroletniego widzial sie zmuszony przeprowadzic odpowiednie poprawki.Przedsiewziete obecnie srodki nie sa jeszcze znane publicznosci.Zdaje sie jednak,ze reorganizacja gospodarki pociagnie za soba liczne zmiany personalne.

Jest rzecza mozliwa,ze podczas tej reorganizacji nastapi zwiekszenie wplywow sfer wojskowych na gospodarke narodową Niemiec.
/Le Populaire z dn 29 XII 39/

Niema dwóch Niemiec

Prasa i radio,prywatnie i oficjalnie,kontynuuje z tej i z tamtej strony La Manche stosowanie niebezpiecznych okreslen,jak "walka z hitleryzmem", "krązowniki narodowo-socjalistyczne","bombowce hitlerowskie" itp itp I spora liczba poczciwców we Francji i Anglii bierze te okreslenia serio.

Czy Niemcy mówią o reżimie daladierowskim lub o samolotach chamberlainowskich ?Nic podobnego. W przeciwieństwie do nowej Bialej Ksiegi niemieckiej min.spraw zagranicznych v.Ribbentrop pisze,że n a r o d n i e m i e c k i nie złozy broni przed zniszczeniem wojskowym wroga i zabezpieczeniem sie przed zdobyciem koniecznej przestrzeni zyciowej przed wszelkim zagrozeniem w przyszlosci.

Nalezy odpowiedziec przede wszystkim na pytanie:Kogo zwalczają alianci,Hitlera czy Niemcy,narodowy-socjalizm czy Niemcy ?

Badając fakty,próbując pisac historie ostatnich lat,nalezy stwierdzic,ze v.Ribbentrop ma racje. Hitler i narodowi-socjalisci sa narodem niemieckim, poniewaz narod niemiecki tego pragnal.

Nastepuje zestawienie faktow:Niemcy,ktore mogly po 1918 r zyc w pokoju i roskoszowac sie wolnoscia, poszly za glosem Hitlera.Od 20 V 1928 do 29 III 1936 liczba jego wyborcow wzrosla z 808 890 na 44 411 911. Hitler zrealizował swój cel"zdobycia władzy na legalnej drodze".Narod niemiecki chce widziec Hitlera jako swego kierownika,a Hitler wywiazuje sie z powzietych zobowiazan:niszczy Traktat Wersalski,odmawia placenia reparacyj,zbroi na ziemi,morzu i w powietrzu, odbiera Zaglebie Saary,remilitaryzuje Nadrenie,buduje linie Zygfryda,anektuje Austrie,Sudety,Czechoslowacje, Gdansk,Korytarz,Polske...

Wykonuje program zatwierdzony plebiscytem calych Niemiec.Czy mozna wobec tego mowic,ze Hitler

Prasa francuska

i narodowy socjalizm to nie Niemcy ?

/André Fribourg w "Notre Combat" z 29 XII 39 /

U w a g a: Powyższy artykuł jest drugim z kolei artykułem Fribourga w "Notre Combat" na ten sam temat i stanowi niezrodajny przyczynek do toczącej się od miesięcy dyskusji na temat: "Jedne Niemcy, czy dwoje Niemiec?"

Hitler i Stalin - winowajcami wojny

Prasa francuska w dalszym ciągu komentuje "Żółtą Księgę" omawiając coraz to inny ważny dokument w niej zawarty.

Niektore dzienniki z 30 b.m. nawiązują w czołowych artykułach do zaprodukowanej w Żółtej Księdze rozmowy z 7 marca 1939, między osobą blisko stojącą Hitlerowi a członkiem ambasady francuskiej w Berlinie, w której pierwszy powiedział, że Hitler ma w ręce kartę Stalina i że ją wygra w odpowiednim momencie, a wtedy przeprowadzi czwarty rozdział Polski.

W "Le Petit Bleu" p. Alferd Oberkirch, b. minister i deputowany wolnego Renu, stwierdza na zasadzie tej rozmowy i innych dokumentów Żółtej Księgi, że Rzesza jest jedynie i wyłącznie winna wojnie. Autor kończy swoje wywody uwagą, że zamykając Żółtą Księgę i medytując nad świadectwami ambasadorów Francji w Paryżu i Warszawie, jest się przerażonym zimną wolą Hitlera do czynienia zła.

P. L. O. Frossard w "La Justice" wyciąga z tej samej rozmowy z 7.III.39. wniosek, że Stalin jest conajmniej równie winny wojnie co Hitler. Stalin wiedział bowiem dobrze, że Hitler nie zdecyduje się na wojnę, dopóki układ sił będzie taki, jaki był przed niemiecko-sowieckim paktem. A więc od Rosji jedynie zależało - wojna czy pokój. Odpowiedzialność Hitlera - pisze autor - nie jest przez mniejsza. On stworzył przez swoje zbrodnie klimat wojenny. Ale do przygotowanej przez niego beczki z prochem Stalin przyłożył zapalony lont. Elementarne poczucie sprawiedliwości zabrania robić różnicę między Hitlerem a Stalinem, a historia postawi ich na tym samym akcie oskarżenia.

P. Leon Blum w "Le Populaire" znowu sądzi, że raczej wina Stalina jest większa. Że o ile Hitler zastanawiał się jeszcze przed powzięciem decyzji zawarcia sojuszu z bolszewizmem i wahał, o tyle Stalin na zimno i bez żadnych wahań lub względów na rozpętany przez siebie na świecie ruch antyfaszystowski i antynarodowo-socjalistyczny zawarł przymierze

Prasa francuska

z Rzeszą. Co więcej - oddał się on tak całkowicie do dyspozycji Hitlera, że ten ostatni posiadał już 7 marca 1939 jakgdyby prawo opcji nad nim. - P.Blum przytacza artykuł z "Prawdy" z 24.III.39. świadczący o tym, że sowieckie koła rządzące były już wtedy zdecydowane na zawarcie z Rzeszą brudnej tranzakcji.
/Le Petit Bleu, Le Populaire, La Justice z 30.XII.1939./

Odezwy noworoczne Hitlera i Goeringa

W odezwie noworocznej Hitlera do armii i do partii kanclerz gwałtownie atakuje W.Brytanię. Jako zdobycze polityki nar.-socjalistycznej w 1939 r.wymienia:
1/ "Odzyskanie" /reunion/ przez Rzeszę Czech i Moraw
2/ Reinkorporację Kłajpedy
3/ Unicestwienie Polski
4/ Pakt nieagresji z Rosją. - Usiłowania plutokratycznych zachodnio-europejskich mężów stanu podburzenia Niemiec przeciwko Rosji i odwrotnie, zostały w ten sposób udaremnione - dodaje Hitler.

Göring w jednej z dwóch wydanych przez siebie odezw przedstawia agresję przeciwko Polsce jako akcję uwolnienia niemieckich terytoriów na wschodzie. Rzeszę czekają wielkie i trudne jeszcze zadania. Kończy odezwę patetycznie: "Führerze, rozkazuj, idziemy za Tobą."
/Petit Journal, Oeuvre, Petit Parisien, Excelsior, Figaro, Journal, Matin z 31.XII./

Uchwalenie budżetu francuskiego

Cała niedzielna prasa paryska przynosi sprawozdania o jednomyślnym uchwaleniu budżetu na rok 1940 w Izbie Deputowanych w ostatnim czytaniu. Izby zostały odroczone do 9 stycznia 1940 r.
/Cała prasa z 31.XII./

Układ handlowy francusko-belgijski

Prasa donosi o zawarciu nowego układu handlowego francusko-belgijskiego, wchodzącego w życie z dn.1 stycznia 1940.
/ Petit Journal z 31.XII.39./

Nr.74 z 31.XII.1939.

Prasa amerykańska

Perspektywy południowo-wschodnie

Korespondent nowojorskiego "Herald-Tribune", Russel Hill, donosi z Berlina, że Niemcy obserwując agresję rosyjską w Finlandii, wyrażają od czasu do czasu życzenia i rady w kierunku "Lebensraumu" południowo-wschodniego, dla Rosji, a możliwie i dla Niemiec. W razie rozwoju nowej ofenzywy handlowej w tym kierunku, dr Hialmar Schacht byłby jednym z jej kierowników i miał już w tej sprawie konferencję z kanclerzem z początkiem grudnia.

Według artykułów prasy niemieckiej Niemcy pragnęłyby, żeby Rosja zaangażowała się we wojnę z Turcją, która jest nie tylko związana z Anglią i Francją, ale stanowi kluczowe wejście do Syrii, Mezopotamii, Persji i olbrzymich terytoriów pozostających pod wpływem angielskim.

"Völkiecher Beobachter" zamieścił artykuł p.t."Koncentracja wojsk na froncie kaukaskim". Artykuł ten opisywał ruchy wojsk francuskich, brytyjskich, tureckich i rosyjskich w Syrii, Egipcie, we wschodniej Turcji i w Transkaukazji i omawiał możliwości wojny rosyjsko-tureckiej. "Zwycięstwa Aleksandra i plany napoleońskie mogłyby być zrealizowane przez wojska rosyjskie."

Hamburska "Fremdenblatt" w artykule "Moskwa przeciw Anglii" mówi o Dardanelach, jako o możliwej przyczynie nieporozumienia między Sowietami a Anglią i konfliktu między Moskwą a Ankarą. Wzmiankowane jest też zainteresowanie się Sowietów dążeniem Indii do niepodległości, i nawet drobny fakt, że w Moskwie wydano właśnie słownik rosyjsko-hinduski.
/Baltimore Sun, 6.XII./

Węgrzy przeciw komunizmowi

Korespondent nowojorskiego "Timesa" C.L. Sulsberger donosi z Budapesztu, że rząd węgierski jest zdecydowany oprzeć się zbrojnie wszelkim próbom przeniesienia agresji komunistycznej na drugą stronę Karpat. Decyzja ta została powzięta na tajnym zebraniu Rady Regencyjnej.

Węgry są przekonani, że w razie pomyślnego dla Sowietów zakończenia kampanii fińskiej, Rosja zwróci się w kierunku krajów naddunajskich i czarnomorskich.

Jeżeli Rosja zdecydowałaby się na inwazję Rumunii i napotkała tam na słaby opór, Węgrzy zajęliby Transylwanię, ponieważ byłoby to nie tylko odzyskaniem utraconej ważnej

Prasa amerykańska
----

ekonomicznej placówki, ale pozwoliłoby Węgrom zająć mocną strategiczną linię Karpat i ich przedłużenie, aż do Alp transylwańskich."

Artykuł jednak dodaje, że nie oznacza to żadnych złych intencyj przeciwko Rumunii, mimo silnych uczuć rewizjonistycznych, panujących w kołach wojskowych i hr. Teleki w swojej mowie w początku grudnia, zaznaczył dążność Węgier do sąsiedzkiego porozumienia, co spotkało się z uznaniem Bukaresztu. Gazeta rumuńska "Grigora Gafescu" powitała tę mowę jako dążenie do wzajemnego porozumienia się między tymi narodami.

Sytuacja fińska zdaje się przyczyniać do połączenia się krajów południowo-wschodnich w blok skonsolidowany wobec groźby przyszłej inwazji.
/Baltimore Sun, 6.XII./

Dział IV Nr.74. z 31.XII.1939.

D O D A T E K

Kalendarzyk wydarzeń w r. 1939

Styczeń

10. Wizyta Chamberlaina i Halifaxa w Rzymie i narada Mussolinim
26. Triumfalny wjazd gen. Franco do Barcelony
30. Wielka mowa Hitlera w Reichstagu

Luty

10. Zgon papieża Piusa XI.
27. Paryż i Londyn uznają rząd gen.Franco

Marzec

2. Wybór kard.Paccelliego na papieża /Piusa XII/
15. Wojska niemieckie zagarniają Czechy i Morawy
15. Hitler wjeżdża do Pragi
16. Ustanowienie protektoratu czesko-morawskiego
18. Parlament francuski udziela rządowi Daladier nieograniczonych pełnomocnictw
28. Wizyta prez.Lebrun w Londynie
Kapitulacja Madrytu
31. Chamberlain składa w Izbie Gmin oświadczenie, że jeśli Polska będzie zagrożona, Francja i Anglia przyjdą jej z pomocą.

Kwiecień

5. Alb.Lebrun ponownie wybrany prezydentem Francji
7. Włochy anektują Albanię
13. Paryż i Londyn gwarantują bezpieczeństwo Rumunii i Grecji
15. Roosevelt proponuje Hitlerowi i Mussoliniemu zagwarantowanie pokoju na 10 lat
20. Parlament angielski uchwala ustawę o powszechnym obowiązku służby wojskowej
28. Mowa Hitlera w Reichstagu,w której odrzuca on pokojowe propozycje Roosevelta i zrywa pakt o nieagresji z Polską.

Maj

1. Otwarcie wystawy międzynarodowej w N.Yorku
5. Mowa min.Becka w sejmie, jako odpowiedź na mowę Hitlera z 28.IV.
6. Król Jerzy i królowa Elżbieta wyjeżdżają do Kanady
24. Katastrofa amerykańskiej łodzi podwodnej "Squalus"

Nr.74 z 31.XII.1939.

D O D A T E K

Czerwiec

1. Katastrofa angielskiej łodzi podwodnej "Taitis"
6. Gen.Gamelin mianowany wodzem naczelnym armii francuskiej
14. Katastrofa francuskiej łodzi podwodnej "Phoenix"
23. Franko-turecka umowa wzajemnej pomocy

Lipiec

3. Pierwsze incydenty w Gdańsku
18. W Moskwie rokowania anglo-francusko-sowieckie
27. Decydujaca narada między Strangiem a Mołotowem

Sierpień

5. Francuskie i angielskie misje wojskowe jadą do Moskwy
8. Gauleiter Gdańska Forster jedzie do Hitlera
15. Komisarz L.N. w Gdańsku Burckhart u Hitlera
21. Podpisanie w Moskwie paktu sowiecko-niemieckiego
25. Ribbentrop w Moskwie
Chamberlain otrzymał od parlamentu nieograniczone pełnomocnictwa. Orędzia papieża i Roosevelta w celu uratowania pokoju. - Mobilizacja we Francji
27. Wymiana listów między Daladier a Hitlerem
28 i 29. Pertraktacje między Hitlerem a Chamberlainem
30. Powszechna mobilizacja w Polsce
31. Ostatnie przygotowania do wojny w Berlinie

Wrzesień

1. Napaść Niemców na Polskę
2. Powszechna mobilizacja w Anglii i Francji
3. Francja i Anglia wypowiadają wojnę Niemcom. - Uzbrojona mniejszość niemiecka w Bydgoszczy napada na ludność i na wojsko polskie
6. Pierwszy alarm lotniczy w Paryżu
12. Pierwsze posiedzenie Naczelnej Rady Aliantów
17. Wtargnięcie bolszewików do Polski
18. Zatopienie angielskiego lotniskowca "Courageous"
19. Hitler wygłasza wielką mowę w Gdańsku
21. Zabójstwo rumuńskiego premiera Kalinescu przez niemieckich agentów
26. Rozwiązanie partii komunistycznej
27. Rezygnacja prez.Mościckiego i mianowanie prezydentem wł.Raczkiewicza
30. Kapitulacja Warszawy. - Utworzenie rządu gen.Sikorskiego w Paryżu

Nr. 74 z 31.XII.1939.

DODATEK

Październik

2. Niemcy wkraczają do Warszawy
5. Hitler w Warszawie odbiera defiladę
6. Mowa Hitlera w Reichstagu z sugestiami pokojowymi
10. Kapitulacja Modlina i Helu
18. W Ankarze podpisano pakt angielsko-francusko-turecki
27. Zniesienie embargo w U.S.A.

Listopad

6. Wielka bitwa powietrzna, w której strącono 9 samolotów niemieckich
8. Pokojowe propozycje królowej Wilhelminy i króla Leopolda
Zamach na Hitlera w Monachium
9. Holandia zatapia swoje nadgraniczne rejony
30. Sowiety napadają na Finlandię

Grudzień

14. Z.S.R.R. wykluczono z L.N. - Niesławny koniec korsarza morskiego "adm.Graf Spee"
22. Parlament francuski jednogłośnie uchwala budżet wojenny

- - - - - - - - - -